

Lav dine egne fake news

Lad deltagerne være skurke for en dag og lave deres egne fake news, og giv dem på den måde forståelse for at argumentere med data og kildekritik.

Hvad er Lav dine egne fake news?

I dette forløb skal deltagerne selv være producenter af fake news. Ved selv at være involverede i processen får deltagerne indsigt i, hvor let det er at lave nyheder, der umiddelbart virker overbevisende, og det skærper deres evne til kritisk tænkning og kildekritik. Igenennem to øvelser skal deltagerne lave en helt igennem falsk nyhedshistorie, samt en skarpvinklet "clickbait" artikel.

Læringsmål - Deltageren:

- kan identificere og stille sig skeptisk overfor fake news.
- får øvet kildekritik og en kritisk tilgang til nyheder og andre medier, fx Facebook eller Instagram.
- får indsigt i, hvordan tal og data kan manipuleres til at fortælle en historie fra en bestemt vinkel.
- kan med udgangspunkt i berettermodellen selv konstruere fake news.
- kan kreativt og målrettet bearbejde data til at skabe en velunderbygget datahistorie.
- kan visualisere tal eller data i form af infografikker.

Målgruppe:

7. - 9. klasse

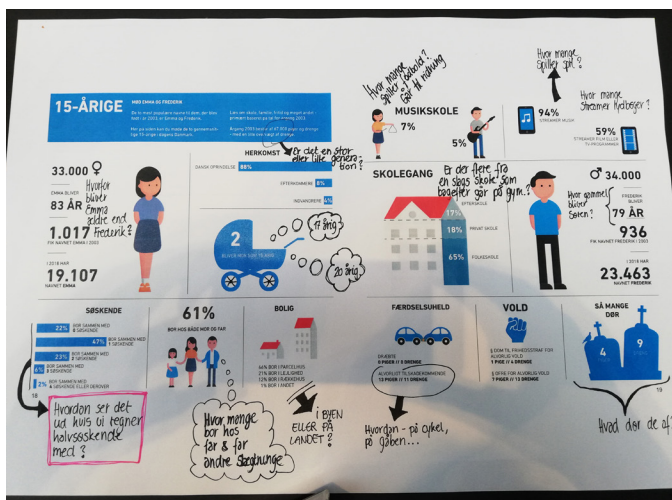
Tidsforbrug:

3 - 4 lektioner

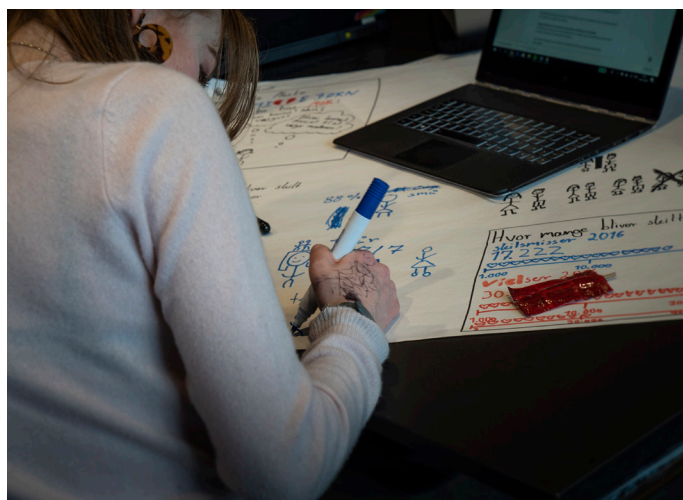
Materialer og udstyr:

- Bærbar
- Projektor
- Whiteboard eller anden tavle/flipover + tuscher
- Kreakasse indeholdende tuscher, farvet papir, lim osv. Bruges til præsentationen
- Infografik fra Danmarks statistik (DST) til at finde og vinkle sin fake news historie i øvelse 2

De gode eksempler

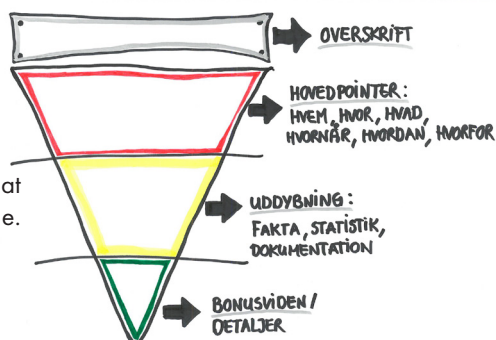

Brug en infografik som deltagerne kan arbejde ud fra. Her "Gennemsnitlige 15-årige" fra DST.

Illustrer fake news historien på papir (lav en infografik)

Brug fx nyhedstrekanten som hjælp til at strukturere deltagerens arbejde.

Vejledning

- **Velkomst:** Gennem en fælles introduktion via en PowerPoint introduceres deltagerne til workshoppen og dens indhold.
- **Fælles oplæg:** Undervisningen starter med en gennemgang af fake news, hvad det er og problematikkerne herved.

// **Spørgsmål:** "Har I hørt at AROS vil lave en udstilling, hvor de vil blende kattekillinger?! Det står på Twitter ..?". "Læser/hører/ser I nyheder? Hvor/hvordan?"

// **Pointer:** Man kan ikke længere nødvendigvis stole på nyhederne. Fordi:

1. Ingen gatekeepere. Alle kan få deres meninger ud til mange (facebook, youtube, podcasts)
 2. Flere medier, kamp om opmærksomhed. Clickbait og skarpvinkling.
 3. Måden, vi får vores nyheder på, er præget af ekkokamre. Bekræftelse. Confirmation bias.
- **Øvelse 1 (gruppearbejde):** Deltagerne laver deres egen fake news – de får start og slut på en historie, og skal udfylde hvad der sket imellem de to yderpunkter. "Pizzagate¹" bruges som en fortælling, der illustrerer hvor hurtigt en historie kan tage sit eget liv, og blive opfattet som en reel nyhed. Inspiration til historier findes på næste side.
 - **Præsentation:** Deltagerne fremlægger deres fake news-historier.
 - **Fælles oplæg:** Nyheder, medier & informationskvalitet, 2. aspekt: Skarpvinkling.
- // **Spørgsmål:** "Da vi gik i skole, kostede nyheder penge. Nu kan man få dem gratis. Men nogle af os betaler stadig for dem. Hvorfor tror I?"
- **Øvelse 2 (gruppearbejde):** Hver gruppe får et lille, overskueligt datasæt. Nu skal de tænke som tabloid/junk news-journalister og vinkle datasættet som en skarp journalistisk historie, folk vil klikke på. Illustreres i hånden. Datasæt hentes fra Danmarks Statistik (dst.dk)
 - **Præsentation:** Deltagerne fremligger deres clickbait-historier.
 - **Tak for i dag.**

Tidsplan: en mulig tidsplan for forløbet kan se sådan her ud:

- Velkomst og intro til dagens forløb (ca. 5 min.)
- Fælles oplæg om nyheder, medier & informationskvalitet generelt (ca. 20 min.)
- Øvelse 1: Lav fake news-historier og illustrer på papir (ca. 35 min.)
- Kort pause
- Præsentation af fake news-historier (ca. 30 min.)
- Fælles oplæg: Nyheder, medier og informationskvalitet, 2. aspekt: Skarpvinkling (ca. 20 min.)
- Pause/spisepause
- Øvelse 2: Lav clickbait (ca. 50 - 60 min.)
- Opsamling og fremliggelse (ca. 25 min.)
- "Tak for i dag."

¹<https://www.zetland.dk/historie/sejvLA6P-m8qDMKk0-a084e>

Eksempler til øvelse 1

- **Eks. 1:**

Begyndelse: En 8. klasse på hyttetur sidder om lejrbålet og fortæller gyserhistorier.

Slutning: Alle børn og unge i Danmark får udgangsforbud efter mørkets frembrud.

- **Eks. 2:**

Begyndelse: En gammel dame bliver slået ned og berøvet.

Slutning: Statsministeren går af.

- **Eks. 3:**

Begyndelse: En gruppe børn finder noget i skoven, de ikke ved hvad er, og tager et billede af det.

Slutning: Det bliver ulovligt at spise kød i Danmark

- **Eks. 4:**

Begyndelse: Et billede af en forslået baby deles af moren via Facebook.

Slutning: Farlig challenge blandt unge - babyslamming!

Husk og tips

- Skab narrativet at deltagerne er "the bad guys" det kan være sjovt at være skurken.
- Coronavirus kan være et godt eksempel der tydeliggør hvor vigtigt det er med korrekte data, der let kan forstås, der let kan forstås af hele befolkningen.
- Danmarks statistik har en masse gode infografikker.
- Bliv fortrolig med statistikbanken.

Erfaringer +/-

- I denne workshop er det nødvendigt at være rigtig skarp på tidsforbruget, især hvis undervisningen kører over f.eks. middagspausen.
- Reducer kompleksiteten i forhold til digitale hjælpemidler, da de hurtigt kan komme til at tage tid. Hvis man har god tid eller kan køre forløbet over flere gange, er det både sjovt og engagerende for deltagerne at bruge digitale hjælpemidler, der fx kan genere falske Facebook-opslag, sms'er eller nyheder. Der ligger gode redskaber på nettet til den slags.